

РЕШЕНИЕ

№ 54

гр. Габрово, 22.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ГАБРОВО, СЪСТАВ I, в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Веселина Топалова

Членове: Ива Димова
Симона Миланези

при участието на секретаря Весела Хр. Килифарева
като разгледа докладваното от Симона Миланези Въззивно гражданско дело
№ 20234200500015 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 259 и сл. от ГПК.

С решение № 409 от 10.08.2022 г., постановено по гр. д. № 559/22 г., Габровският районен съд е отхвърлил предявените обективно и субективно съединени иски на С. М. Н., ЕГН ***** и В. А. Т., ЕГН *****, срещу Х. М. Х., ЕГН ***** и „*****“ ООД, ЕИК *****, с правна квалификация чл. 30 ЗН, за възстановяване на запазена част на всеки от ищите от наследството на М.С. Т.а, чрез намаляване на извършеното от наследодателката им дарение на 1/2 ид. част от недвижими имоти, подробно описани в нотариален акт за дарение № 41, том II, рег. № 1459, дело № 163 от 28.02.2013 г. по описа на нотариус А.А. с рег. № *** на НК и район на действие РС- Шумен и нотариален акт за дарение № 149, том II, рег. № 1752, дело № 245 от 07.03.2014г. по описа на нотариус А.А. с рег. № *** на НК и район на действие РС - Шумен. С решението в тежест на ищите са възложени и разноските по делото.

Срещу така постановеното решение е постъпила въззивна жалба от С. Н. и В. Т., чрез адв. И.-М. М., в която се твърди, че същото е неправилно и необосновано, постановено в противоречие с материалния и процесуален закон, поради което моли същото да бъде отменено и на негово място да се постанови друго законосъобразно решение.

Прави се възражение, че в конкретния казус не следва да се прилага изискването на чл. 30, ал. 2 от ЗН – за приемане на наследството по опис, тъй като с извършените разпореждания от наследодателката се е изчерпало

цялото ѝ имущество, поради което при предявяване на иск по чл. 30, ал. 1 от ЗН не се образува наследствена маса и разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от ЗН не намира приложение. Твърди се, че към момента на смъртта наследодателката им не е притежавала друго недвижимо имущество или идеални части от такова. В случая дарението е общо, тъй като има за предмет цялото имущество на наследодателката им, въпреки че са изброени и конкретизирани недвижимите имоти. Излага се, че действително наследодателката им е извършила две дарения и по правилото на чл. 33 от ЗН следва да се започне от последното такова, а именно това на „***“ ООД, тъй като дружеството не е сред призованите към наследяване по закон и спрямо същото не следва да се прилага чл. 30, ал. 2 от ЗН, тъй като с извършването му се изчерпва цялото ѝ имущество. Дори да се приеме, че в конкретния случай са налице две дарствени разпореждания в полза на различни лица, то по отношение на дареното на дружеството следва да се приложат правилата на чл. 33 от ЗН, като дарението на нива от 22, 790 дка следва да бъде намалено, като по отношение на този ответник не следва да намира приложение нормата на чл. 30, ал. 2 от ЗН.

В срок е постъпил отговор на въззиваната жалба от ответниците, чрез адв. Г. Г., в който жалбата се оспорва по подробно изложени аргументи. Моли се, да се остави същата без уважение и се претендират разноските по делото за въззивната инстанция.

В съдебно заседание пред въззивната инстанция процесуалният представител на въззивниците поддържа жалбата, претендира разноските за въззивната инстанция и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение претендирано от ответниците. Ответниците не се явяват и не се представляват. От процесуалния им представител е постъпило писмено становище, в което се оспорва жалбата и се поддържа отговора, като претендира и разноските по делото съгласно представения списък.

Жалбата е подадена в срок, от легитимирани страни, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което същата е процесуално допустима.

Първоинстанционният съд е бил сезиран със субективно и обективно съединени иски от С. Н. и В. Т. против Х. М. Х. и „****“ ООД, с които е поискано, в качеството им на законни наследници на М. С. Т.а, починала на 13.11.2020 г., да се намалят до запазената им част от по 1/3 ид.части, извършените дарения от Т.а на описаните в исковата молба недвижими имоти. Твърдят, че с извършените дарствени разпореждания на ниви, подробно описани, в полза на ответниците, е изчерпано изцяло имуществото на наследодателката им, поради което и не е необходимо да приемат наследството по реда на чл. 30, ал. 2 от ЗН, а и те не са извършили такова приемане в срока по чл. 61 от ЗН.

В постъпилия отговор, ответниците възразяват, че не са призвани към наследяване и за да предявят иск наследниците на починалата със запазена част, следва да са приели наследството по опис съгласно чл. 30, ал. 2 от ЗН. Позовават се на ТР 3/2013 на ОСГК на ВКС, в което се приема, че приемането на наследството по опис е елемент на възникване на правото да се

иска възстановяване на запазена част спрямо лице, което не е призовано към наследяване. Ищците признавали, че не са приели наследството по опис, като ответниците правят и възражение за неспазване на срока по чл. 61, ал. 1 от ЗН. Възразяват, че в случая не може да се приеме, че с извършване на даренията се е изчерпало цялото имущество на наследодателката им и респ. не следва да се прилага правилото на чл. 30, ал. 2 от ЗН, доколкото се установява, че същата към момента на смъртта си е притежавала и друго имущество, като твърдението на ищците в обратната посока е невярно. В подкрепа на твърдението си ответниците сочат нотар. акт за дарения, с който наследодателката е придобила недвижим имот, подробно описан, през 2002 г. От справката на АВ било видно, че от датата на придобиването до настъпването на смъртта ѝ не са извършвани разпоредителни сделки с този имот, т.е. на общо основание ищците е следвало да приемат наследството по опис и след като не са го сторили, не е налице материално правната предпоставка за реализиране на правото им да искат възстановяване на запазена част.

За да отхвърли предявените искове първоинстанционният съд е приел, че ищците не са приели наследството по опис, каквото е изискването по чл. 30, ал. 2 от ЗН и доколкото не е налице едно дарение, което да изчерпва цялото наследство, а са две дарствени разпореждания, в полза на различни лица, то всеки от ищците е бил длъжен да приеме наследството по опис, като предпоставка за упражняване правото му по чл. 30, ал. 1 от ЗН спрямо ответниците. Приемането на наследството по опис е материална предпоставка за реализиране правото да се иска възстановяване на запазена част от наследството спрямо заветник или надарен, който не е призован към наследяване, т.е. прието е, че предявените искове са допустими, но са отхвърлени като неоснователни.

Въззивният съд като обсъди събраните по делото доказателства, по отделно и в тяхната съвкупност, приема за установено следното от фактическа страна:

Видно от удостоверение за наследници № 04613/17.12.2020 г., издадено от Община Габрово, М.С. Т.а е починала на 13.11.2020 г., като е оставила наследници по закон В. А. Т.- съпруг и С. М. Н. - син.

Не се спори между страните, че с договор за дарение, сключен във формата на нотариален акт за дарение № 41, том II, рег. № 1459, дело № 163 от 28.02.2013 г. по описа на нотариус А.А. с рег. № *** на НК и район на действие РС- Шумен, М.С. Т.а, прехвърлила на ответника Х. М. Х. безвъзмездно 1/2 ид. част от правото на собственост върху следните недвижими имоти – нива 16, 020 дка в с. П.В., общ. Шумен; нива 16, 926 дка с. П.В., общ. Шумен; нива 72, 989 дка с. П.В., общ. Шумен; и нива 19, 997 дка с. П.В., общ. Шумен.

Не се спори между страните, че с договор за дарение, сключен във формата на нотариален акт за дарение № 149, том II, рег. № 1752, дело № 245 от 07.03.2014 г. по описа на нотариус А.А. с рег. № *** на НК, М.С. Т.а, прехвърлила на ответника „*****“ ООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на

управление: гр. Шумен, ул. „****“ № ****, безвъзмездно 1/2 ид. част от правото на собственост върху недвижим имот – нива от 22, 790 дка в с. П.В., общ. Шумен.

Въззивният съд намира, че относимо доказателство, събрано в първоинстанционното производство, е представената от ответниците справка № 548032/05.05.2022 г. от Агенция по вписванията, от която е видно, че по партидата на починалата М. С. Т.а, е вписано придобиване на недвижим имот на 12.08.2002 г., като от справката не се установява същата да е извършвала разпоредителни сделки с този си недвижим имот до смъртта си.

От представен нотариален акт за дарение на недвижим имот № 108, том I, рег. № 1498, дело № 107 от 2002 г., на нотар. № *** на НК, се установява, че С. М. Н. е дарил на М.а С. Т.а 1/2 ид. части от недвижим имот находящ се в гр. Габрово дворище пл. № 2871 от кв. 102, с площ 400 кв. м. по плана на гр. Габрово 39 ч., ПИ попада в УПИ I жилищна сграда и Дом на книгата кв. 102, заедно с първи етаж от масивна двуетажна сграда с площ от 98 кв.м., заедно със западна реална половина от тавана и трите мази, при граници Емануил Манолов, ПИ 2872, ПИ без пл. № и ПИ № 2870.

От представен по делото нотариален акт за продажба на недвижим имот № 36, том III, рег. № 4091, дело № 357/25.11.2004 г. е видно, че С. Н. е продал на Т.И.Д., недвижим имот находящ се в гр. Габрово – първи етаж от масивна жилищна сграда, двуетажна, обособяващ самостоятелно жилище с площ от 98 кв.м. в ПИ 343 от кв. 155 по плана на гр. Габрово – II етап III част, който попада в УПИ I – жилищно строителство с площ на поземления имот от 398 кв.м., заедно с прилежащите към етажна западна реална половина от тавана и трите мази, заедно със съответните ид. части от сградата и съответно от ПИ, при граници ул. Т.927-928, ПИ 344, ПИ 338. От представено удостоверение за факти и обстоятелства по ТСУ № АУ-02-25-187/13.07.2022 г. е видно, че дворище пл. № 2871 от кв. 102 по предходен план на гр. Габрово, 39 част съответства на ПИ 343 от кв. 155 по плана на гр. Габрово – II етап III част, който попада в УПИ I – жилищно строителство

При така установеното от фактическа страна настоящият състав на съда намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Настоящият състав на съда намира, че същото е правилно и законосъобразно, споделя правните изводи на първоинстанционния съд и по реда на чл. 272 от ГПК препраща към тях.

Безспорно жалбоподателите са наследници на починалата с право на запазена част по см. на чл. 28, ал. 1 от ЗН – С. Н. е неин син, а В. Т. – съпруг.

Безспорно е установено по делото, че с двете разпоредителни сделки – дарения през 2013 г. и 2014 г., наследодателката на жалбоподателите е дарила на въззиваемите – съответно на Х. М. Х. и „****“ ООД, своята част от ниви находящи се в с. П.В., обл. Шумен. Не е спорно, че ответниците не са лица призовани към наследяване по закон, т.е. за да упражнят правото си по чл. 30, ал. 1 от ЗН наследниците на починалата със запазена част – жалбоподателите в настоящото производство, следва да са приели наследството по опис съгласно чл. 30, ал. 2 от ЗН. Не е спорно, че същите не са приели

наследството по опис по чл. 61 от ЗН.

В задължителното за съда ТР № 3/2013 г. на ОСГК на ВКС, по т. 4 е прието, че изискването по чл. 30, ал. 2 от ЗН за приемане на наследството по опис е предпоставка за реализирането на правото да се иска възстановяване на запазената част от наследството спрямо заветник или надарен, който не е призован към наследяване. Хипотезата на т. 4 на посоченото ТР не би била приложима, в случаите, в които чрез извършване на един дарствен акт в полза на един надарен, наследодателят е изчерпал цялото си имущество (в този смисъл решение № 28 от 21.02.2014 г. по гр. д. № 825/2012 г. на II ГО на ВКС и решение № 55/ 26.04.2016 г. по гр. д. № 6020/2015 на II ГО на ВКС).

В конкретния случай на първо място от събраните доказателства по делото се установява, че са извършени две дарствени разпореждания от наследодателката на ишците през 2013 г. и 2014 г. На второ място неоснователно е наведено в жалбата възражение, че с извършеното разпореждане е изчерпано цялото имущество на наследодателката на жалбоподателите и не е следвало същите да приемат наследството по опис по см. на чл. 30, ал. 2 от ЗН, тъй като не се образува наследствена маса по чл. 31 от ЗН. От събраните доказателства по делото, а именно справката от АВ № 548032/05.05.2022 г., на чието вписване се позовават ответниците, се установява, че към датата на настъпване на смъртта на наследодателката Т.а, същата е била собственик на недвижим имот находящ се в гр. Габрово, който, видно от вписванията по персоналната ѝ партида, не е бил отчуждаван след придобиването му. Ирелевантно е разпореждането на праводателя ѝ С. Н. по – късно със същия недвижим имот който, видно от нотар. акт за продажба на недвижим имот № 36, том III, рег. № 4091, дело № 357/25.11.2004 г. и удостоверение ФОТСУ № АУ-02-25-187/13.07.2022 г., тъй наследодателката Т.а не е участвала в това разпореждане.

От изложеното следва, че доколкото се установява наличие на наследствен имот, то остава недоказано твърдението на ишците, че даренията и по – специално това от 2014 г. изчерпва наследството. След като дарственото разпореждане не изчерпва наследството, за да упражнят правото си по чл. 30, ал. 1 от ЗН жалбоподателите е следвало да приемат наследството по опис по чл. 30, ал. 2 от ЗН, което е материална предпоставка за реализиране на правото им да искат възстановяване на запазена част. С оглед признанието им, че не са сторили това, то не е изпълнена материалната предпоставка за уважаване на предявените искове, поради което правилно първоинстанционният съд ги е отхвърлил като неоснователни.

Предвид гореизложеното решението на първоинстанционния съд следва да бъде потвърдено, като правилно и законосъобразно, а жалбата да се остави без уважение, като неоснователна.

При този изход на делото в полза на ответниците следва да се присъдят направените разноски за въззивната инстанция на осн. чл. 78, ал. 3 от ГПК. Възражението на въззивниците по чл. 78, ал. 5 от ГПК за прекомерност на направените разноски за адвокатско възнаграждение от ответниците по жалбата, съдът намира за частично основателно. По отношение на въззивника

„****“ ООД заплатеното адвокатско възнаграждение, което се претендира е в размер на 500 лв., т.е. почти до минимума по Наредба № 1 (отм.) и не следва да бъде намалявано по реда на чл. 78, ал. 5. По отношение на въззивника Х. М. Х. заплатеното адвокатско възнаграждение, което се претендира в размер на 1 400 лв. следва, на осн чл. 78, ал. 5 от ГПК, да бъде намалено от съда до размер на 1 100 лв. и тази сума следва да се присъди на този въззиваем.

Воден от гореизложеното, Габровският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 409 от 10.08.2022 г. постановено по гр. д. № 559/22 г. от Габровския районен съд, като правилно и законосъобразно.

ОСЪЖДА С. М. Н., ЕГН *****, с адрес гр. Габрово, ул. **** и В. А. Т., ЕГН *****, с адрес гр. Габрово, бул. *** ДА ЗАПЛАТЯТ на Х. М. Х., ЕГН *****, с адрес гр. Шумен, ул. „****“ № ****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, сумата 1 100 лева (хиляда и сто лева) разноски за въззивното производство.

ОСЪЖДА С. М. Н., ЕГН *****, с адрес гр. Габрово, ул. **** и В. А. Т., ЕГН *****, с адрес гр. Габрово, бул. ***, ДА ЗАПЛАТЯТ на „****“ ООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. Шумен, ул. „****“ № ****, на основание чл. 78, ал. 3 ГПК, сумата 500 лева (петстотин лева) разноски за въззивното производство.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____